

درس پانزدهم: افق بیداری اسلامی

سوالات متن-تحلیل تصاویر-پاسخ فعالیت‌ها

نگارش: مژده قربانعلی زاده

استان گیلان

مقدمه

.....صفحه ۱۲۶.....

۱- جریان بیداری اسلامی مبتنی بر چه باورهایی است؟

- تغییر موقعیت ملت‌ها و کشورهای پیرامونی، در نظام جهانی سلطه را اوج همت خویش نمی‌بیند.
- تنها آرمان بشر را صلحی که بی‌توجه به عدالت است، نمی‌پندارد.
- از افق جهان متجدد به عالم نمی‌نگرد تا در تنگنای جهان سکولار و چالش‌ها و بحران‌های ذاتی آن متوقف گردد.
- بیداری اسلامی، دفاع از محرومان و مستضعفان جهان را وظیفه خود می‌داند.
- نوع بشر را مخاطب خود قرار می‌دهد.
- حل مشکلات معرفتی و معنوی بشریت را در محدوده رسالت خویش قرار می‌دهد.

نخستین انقلاب

.....صفحه ۱۲۷.....

۲- از نظر برخی دانشمندان علوم اجتماعی، نخستین انقلاب پس از انقلاب فرانسه، کدام انقلاب است؟

انقلاب اسلامی ایران

۳- در جهان دو قطبی قرن بیستم، هویت، جایگاه و میزان اهمیت جنبش‌ها، انقلاب‌ها و کشورها بر چه اساسی تعیین می‌شد؟

هویت جنبش‌ها، انقلاب‌ها و کشورها بر اساس نسبتی که با یکی از دو قطب جهان، یعنی بلوک شرق و غرب داشتند، شناسایی می‌شد. جایگاه جنبش‌ها و انقلاب‌ها بر اساس دوری و نزدیکی به یکی از این دو قطب مشخص می‌گردید.

۴- اهمیت انقلاب اسلامی را بر اساس جهت‌گیری آن نسبت به بلوک شرق و غرب توضیح دهید؟

از آن جهت که یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب را هدف قرار داده بود، اهمیت می‌یافت اما چون به بلوک شرق وابسته نبود، از اهمیت آن کاسته می‌شد.

۵- اگر انقلاب اسلامی به بلوک شرق و جریان‌های چپ نظر داشت، چه تاثیری بر روابط جهانی می‌گذاشت؟

مانعی را که آمریکا در مرزهای جنوبی شوروی با حمایت از نظام سیاسی وابسته پهلوی، ایجاد کرده بود، فرو می‌ریخت و فرصت جدیدی را برای شوروی پدید می‌آورد.

۶- دیدگاه دولتمردان آمریکا، نسبت به انقلاب اسلامی چه بود؟

انقلاب اسلامی به دلیل اینکه ارتباطی با بلوک شرق برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت، نمی‌توانست تداوم یابد و دیر یا زود، بار دیگر، دست‌نیاز به سوی بلوک غرب دراز می‌کرد

۷- چه نقدی بر دیدگاه دولتمردان غربی به انقلاب اسلامی وارد است؟

دولتمردان غربی ابتدا از عمق حادثه‌ای که اتفاق می‌افتاد، غافل بودند. آنها انقلاب را با موازین فرهنگ غرب می‌سنجیدند. حال آن‌که انقلاب اسلامی ایران از متن فرهنگی دیگر بر می‌خاست.

۸- چرا انقلاب اسلامی ایران، نخستین انقلاب پس از انقلاب فرانسه است؟

زیرا انقلابی نبود که در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های سکولار جهان غرب، تعریف شده باشد، بلکه انقلابی بود که از متن فرهنگ اسلامی و برای حفظ هویت اسلامی و تامین حقوق از دست رفته امت اسلامی شکل می‌گرفت. بر این اساس انقلاب اسلامی نخستین انقلابی بود که بعد از انقلاب فرانسه اتفاق می‌افتاد زیرا هیچ یک از انقلاب‌ها پس از انقلاب فرانسه، یک انقلاب جدید نبودند بلکه همه در جهت بسط و گسترش انقلاب فرانسه بودند.

..... صفحه ۱۲۸

۹- انقلاب فرانسه در چه سالی رخ داد؟ پیامدهای این انقلاب را بنویسید.

انقلاب فرانسه در سال ۱۷۸۹، با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند. این انقلاب ابتدا در خاستگاه خود، فرانسه گرفتار مشکل شد اما به زودی به صورت انقلاب‌های ۱۸۳۰ و ۱۸۴۸ حیاتی مجدد یافت و همه کشورهای اروپایی را فرا گرفت.

۱۰- آیا انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ روسیه، مستقل از فرهنگ مدرن غرب بود؟

خیر- این انقلاب گرچه با دیگر انقلاب‌های اروپایی به دلیل رویکرد چپ و سوسیالیستی تفاوت داشت ولی به دلیل خصلت سکولار خود، درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.

۱۱- انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، چه ارتباطی با انقلاب‌های مدرن داشتند؟

تقلیدی بدلی از آن محسوب می‌شدند.

۱۲- چرا انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، تقلیدی بدلی از انقلاب‌های مدرن بودند؟

زیرا فرهنگ‌هایی که در دوره استعمار، مذهب و مرعوب جوامع غربی شده بودند، چالش‌های خود را از نگاه نظریه پردازان غربی تفسیر می‌کردند و راه حل آن چالش‌ها را نیز در پیوستن به جوامع غربی می‌دیدند.

۱۳- در مقایسه با سایر انقلاب‌های آزادی‌بخش، الگوی رفتاری انقلاب اسلامی ایران چه بود؟

الگوی رفتاری خود را از فقه اجتماعی سیاسی شیعی گرفت و متناسب با آن عمل کرد. این انقلاب از منظر دینی و فرهنگی به شناخت بحران‌ها و چالش‌های جهان اسلام پرداخت و با بازگشت به هویت اسلامی، فرصت جدیدی را برای جهان غرب، جهت عبور از بحران‌های معرفتی و معنوی آن پدید آورد.

تأثیرات انقلاب اسلامی ایران بر جهان اسلام

..... صفحه ۱۲۹

۱۴- دولتمردان و روشنفکران جهان اسلام، قبل از انقلاب اسلامی ایران، اغلب مسایل و مشکلات جوامع خود و

جهان اسلام را با چه رویکردهایی می‌دیدند؟

رویکرد اول: مسایل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که در اثر عقب ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود.

رویکرد دوم: مسایل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود.

۱۵- چه کسانی معتقد بودند، مسایل جوامع خود و جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود

آورده بود؟ کسانی که اندیشه مارکسیستی و سوسیالیستی داشتند و به مبارزه با غرب سیاسی می‌پرداختند.

۱۶- پیش از انقلاب اسلامی، کشورهای مسلمان از چه جایگاهی برخوردار بودند؟

درحاشیه بلوک شرق یا غرب قرار می‌گرفتند.

۱۷- چگونگی برخورد کشورهای مسلمان با مساله فلسطین، تحت تاثیر کدام عامل بود؟ قطب بندی شرق و غرب

۱۸- تا پیش از وقوع انقلاب اسلامی، کشورهای مسلمان چگونه با مساله فلسطین برخورد می‌کردند؟

برخی کشورهایی که زیر نفوذ بلوک غرب بودند، دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می‌شناختند و یا در جهت سازش با آن گام بر می‌داشتند و برخی دیگر که زیر نفوذ بلوک شرق بودند، جبهه پایداری و مقاومت را تشکیل می‌دادند.

۱۹- تا پیش از انقلاب اسلامی، گروه‌های مبارز فلسطینی چه جهت‌گیری داشتند؟

گروه‌های مبارز فلسطینی به جبهه پایداری و مقاومت که زیر نفوذ بلوک شرق بود ملحق شدند. برخی از این گروه‌ها فلسطینی‌هویت مارکسیستی و بعضی دیگر اندیشه‌های ناسیونالیستی داشتند.

۲۰- گروه‌های مارکسیستی و ناسیونالیستی فلسطینی، چه نگرشی به اسلام داشتند؟

گروه‌های مارکسیستی با هویت الحادی خود، جایگاهی برای اعتقادات دینی و معنوی قائل نبودند و گروه‌های ناسیونالیستی، اسلام را به عنوان پدیده‌ای عربی می‌پذیرفتند.

.....صفحه ۱۳۰.....

۲۱- جایگاه فلسطین و اسرائیل در قطب بندی شرق و غرب را شرح دهید؟

فلسطین یکی از عرصه‌های تقابل بلوک شرق و غرب شده بود. دولت اسرائیل با حمایت‌های مالی و تسلیحاتی آمریکا و کشورهای وابسته به بلوک غرب تجهیز می‌شد و جبهه مقابل با سلاح‌های روسی می‌جنگید.

۲۲- قرارداد کمپ دیوید چیست؟ این قرارداد چه تاثیری بر گروه‌های فلسطینی گذاشت؟

بعد از مرگ جمال عبدالناصر، در زمان انور سادات، دولت مصر که تا پیش از آن مظهر ناسیونالیسم عربی بود، در قرارداد کمپ دیوید، اسرائیل را به رسمیت شناخت و این مساله موقعیت گروه‌های فلسطینی را تضعیف کرد.

۲۳- انقلاب اسلامی چه تاثیری بر امت اسلامی داشت؟

الگوی نوینی را در برابر امت اسلامی قرار داد و افق جدیدی را به روی جهان اسلام گشود.

۲۴- اهمیت انقلاب اسلامی در مساله فلسطین چیست؟

-مهم‌ترین قدرت حامی اسرائیل در منطقه، یعنی شاه را ساقط کرده بود.

-راهکاری برای مبارزه با صهیونیسم ارائه داد.

-بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی، مساله اسرائیل را به عنوان مساله جهان اسلام مطرح کرد.

۲۵- بازگشت به اسلام در فرایند انقلاب اسلامی چه تاثیری بر مساله فلسطین گذاشت؟

اولا مشروعیت قرارداد کمپ دیوید را در باور مسلمانان، مخدوش کرد.

ثانیا مقاومت در برابر صهیونیسم را از موضع اعتقاد اسلامی و با تکیه بر ایمان به خداوند و قدرت الهی آغاز کرد.

۲۶- نمونه‌هایی از حرکت‌ها و جنبش‌های اسلامی در جهان اسلام، نام ببرید که تحت تاثیر انقلاب اسلامی ایجاد شدند.

-از میان برداشته شدن انور سادات توسط اسلام خواهان مصر

-شکل‌گیری جبهه انتفاضه و جنبش‌های جدید اسلامی در فلسطین

-جهاد اسلامی افغانستان در برابر حکومت وابسته به بلوک شرق

-تشکیل جبهه نجات اسلامی در الجزایر و پیروزی اسلام‌گرایان در انتخابات ۱۹۹۰ میلادی در این کشور

.....صفحه ۱۳۱.....

جغرافیای فرهنگی جهان جدید

۲۷- مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام، چه بود؟

سلسله جنبش‌ها و انقلاب‌های گسترده مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ است که تاکنون به سقوط قدرت‌های سیاسی در چهار کشور عربی منجر شده است. وقوع این انقلاب‌ها، سه دهه بعد از انقلاب اسلامی ایران نظیر همان وقایعی است که چهار دهه پس از انقلاب فرانسه در کشورهای اروپایی رخ داد.

۲۸- منظور از بهار عربی چیست؟

دولت‌های غربی تلاش کردند تا انقلاب‌ها و جنبش‌های کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ را بخشی از فرایند غربی شدن این کشورها بدانند و آن را بهار عربی نامیدند.

۲۹- چه دیدگاهی در مورد علت وقوع انقلاب‌های کشورهای عربی بعد از سال ۱۳۸۹ وجود دارد؟

دیدگاه اول: دولت‌های غربی آن را بخشی از فرایند غربی شدن، کشورهای عربی می‌دانند و مفهوم بهار عربی را به کار می‌برند.

دیدگاه دوم: این انقلاب‌های حکایت از بیداری اسلامی دارند، به همین دلیل غرب برای انحراف این انقلاب‌ها با تمام توان خود وارد عمل شده است.

۳۰- چه تفاوتی میان نخستین بیدارگران اسلامی و جریان بیداری اسلامی فعلی وجود دارد؟

انقلاب اسلامی، بازگشت مردم ایران به حرکت ناتمامی بود که در مشروطه آغاز کرده بودند. این بازگشت با هزینه نزدیک به صد سال تجربه تاریخی، انجام می‌شد؛ تجربه رقابت با منورالفکران غرب گرا، استبداد استعماری و روشنفکرانی که در حاشیه بلوک شرق و غرب عمل می‌کردند.

۳۱- انقلاب اسلامی از چه طریقی، الگوی جدیدی را در برابر امت اسلامی قرار داده است؟ بیداری اسلامی

۳۲- اگر بیداری اسلامی در جوامع اسلامی تحقق پیدا کند، چه پیامدی خواهد داشت؟

این جوامع به سوی نظامی حرکت خواهند کرد که فارغ از قدرت‌های قومی و قبیله‌ای بر مدار فقاقت و عدالت سازمان می‌یابند.

۳۳- امام خمینی در وصیت‌نامه الهی سیاسی خود چه آینده‌ای برای کشورهای مسلمان ترسیم می‌کند؟

تشکیل یک دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل

.....صفحه ۱۳۳.....

۳۴- انقلاب اسلامی ایران، متکی به کدام ذخایر معرفتی بود؟ شیعه

۳۵- انقلاب اسلامی آرمان‌ها، ارزش‌ها، مسئولیت و رسالت خود را چگونه تعریف کرد؟

- آن را به حل چالش‌های جامعه ایران و یا شیعیان جهان محدود نکرد.

- بر اساس آموزه‌های اسلامی از عزت و اقتدار جهان اسلام پاسداری می‌کرد.

- دفاع از محرومان و مستضعفان جهان را وظیفه خود می‌دانست.

- فطرت الهی همه انسان‌ها را مخاطب پیام خود قرار می‌داد.

- حل مشکلات معرفتی و معنوی بشریت را رسالت خود می‌دید.

۳۶- آخرین صدر هیئت رئیسه اتحاد جماهیر شوروی چه کسی بود؟ گورباچوف

۳۷- محتوای نامه امام خمینی به گورباچوف را بنویسید.

با استفاده از حکمت‌مشاء و اشراق به اشکالاتی اشاره کرد که در محدود کردن دانش و علم به شناخت حسی یا شناخت عقلی

وجود دارد/ فروپاشی بلوک شرق را پیش‌بینی کرد/ از آنان خواست تا برای عبور از همه بحران‌ها، به سوی آموزه‌های اسلام گام

بردارند و بدین منظور نخبگان خود را برای فراگیری حکمت و علوم اسلامی به ایران بفرستند.

.....صفحه ۱۳۴.....

۳۸- تأثیرات جهانی انقلاب اسلامی در خارج از مرزهای جهان اسلام را ذکر کنید.

- بروز و ظهور بحران‌های عمیق معرفتی و معنوی جهان غرب و چالش‌های مربوط به آن

- شهادی گویا برای حضور تاریخ‌ساز فرهنگ‌های غیرغربی

-تاثیر در شکل‌گیری یا گسترش اندیشه‌های پسامدرن،

-تاثیر در به وجود آمدن رویکرد دینی و معنوی به زندگی اجتماعی در جوامع غربی

-تاثیر در از دست رفتن ارزش‌ها و آرمان‌های بعد از رنسانس

-تاثیر در شکل‌گیری نظریه‌های ناظر به افول پساسکولاریسم

- نشان دادن راه نوینی برای کشورهای جهان سوم

-تضعیف قطب بندی سیاسی قرن بیستم و تحمیل یک قطب بندی جدید به جهان

۳۹- چرا انقلاب اسلامی ایران شاهدهی گویا برای حضور تاریخ ساز فرهنگ‌های غیر غربی بود؟

زیرا این انقلاب، مستقل از ارزش‌ها و آرمان‌های جهان غرب شکل گرفت.

۴۰- چرا جهان غرب، اقدامات مستمری را برای مقابله با انقلاب اسلامی انجام داد؟

به دلیل پی بردن به عمق حادثه و توان تاثیرگذاری این انقلاب

۴۱- مقاومت انقلاب اسلامی در برابر اقدامات غرب چه تاثیری داشته است؟

موقعیت جدیدی برای جهان اسلام پدید آورده است.

۴۲- دو نمونه از نخستین تلاش‌هایی که برای مقابله با انقلاب اسلامی ایران انجام شد، نام ببرید.

کودتای نوژه- هشت سال جنگ تحمیلی

..... صفحه ۱۳۵.....

۴۳- چرا جنگ ایران و عراق با همه جنگ‌های قرن بیستم متفاوت بود؟

زیرا در این جنگ، تمامی کشورهای بلوک شرق و غرب، علیه ایران متحد شدند. تسلیحات روسی، آمریکایی، فرانسوی، آلمانی

و... و دلارهای نفتی کشورهای عربی در خدمت ارتشی قرار گرفته بود که آغازگر جنگ بود. این در حالی بود که ایران برای تهیه

ابتدایی‌ترین تجهیزات از جمله سیم خاردار، تحریم شده بود.

۴۴- مقاومت انقلاب اسلامی ایران در دهه نخست، چه تاثیری داشت؟

موقعیت بلوک شرق را به عنوان تنها رقیب بلوک غرب متزلزل ساخت. جهان اسلام را به عنوان یک قطب فرهنگی تثبیت کرد.

۴۵- کشورهای غربی در نخستین نظریه پردازی‌های خود، فروپاشی بلوک شرق را چگونه تحلیل می‌کردند؟

فروپای بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کردند. نظریه پایان تاریخ فوکویاما این

همین معنا را القا می‌کرد.

۴۶- چه عاملی بر نظریه پایان تاریخ فوکویاما خط بطلان کشید؟ موفقیت انقلاب اسلامی ایران

۴۷- اذعان به حضور فرهنگی و تمدنی جهان اسلام از سوی برخی نظریه پردازان غربی با چه عنوانی مطرح می

شود؟ جنگ تمدن‌ها

۴۸- در شرایط کنونی جهان، طرح نظریه جنگ تمدن‌ها با چه پیامدهایی همراه است؟

-اعتراف به شکل‌گیری قطب بندی جدید فرهنگی و تمدنی

-با طرح دیگر تمدن‌ها در عرض تمدن اسلامی، جایگاه برجسته و منحصر به فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می‌گیرد.

-رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی را توجیه می‌کرد.

-هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم، نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌گرداند.

۴۹- چرا جهان غرب برای ایجاد مناطق پیرامونی و ایجاد وابستگی اقتصادی در جهان تلاش می‌کند؟

اقتصاد و سیاست جهان غرب در شرایط فعلی که ابعاد جهانی پیدا کرده، نیازمند مناطق پیرامونی است. انباشت ثروت جهان در

دست جمعی اندک، جز با فقر و وابستگی اقتصادی و سیاسی انبوه آدمیان ممکن نیست.

۵۰- چرا غرب با حرکت‌های مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته است، مقابله می‌کند؟

برای تامین نیازهای اقتصادی و سیاسی خود

۵۱- نمونه‌هایی از اقدامات جهان غرب برای مقابله با حرکت‌های مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته است، نام ببرید.

-مقابله نظامی و سیاسی از طریق حضور مستقیم، مانند افغانستان

-محاصره و تحریم اقتصادی از طریق سازمان‌های بین‌المللی مانند ایران

-تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار در کشورهای غربی برای اشباع خلاء معنوی فرهنگ غرب

-تصویرسازی خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی از طریق سازماندهی و شکل‌دهی جریان‌های تروریستی وهابی

-تفسیرهای سکولار از اسلام و حمایت از اسلام آمریکایی در مقابل انقلاب اسلامی

-مدیریت جنگ رسانه‌ای همه‌جانبه در برابر حرکت فرهنگی جهان اسلام

-ایجاد اختلافات فرقه‌ای و مذهبی برای تضعیف جهان اسلام

تحلیل تصاویر درس پانزدهم

تصویر صفحه ۱۲۶

در تصویر بخشی از آیه ۹۲ سوره انبیا «إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً» قرار داده شده است. تصویر درخت مفهومی از بالندگی و ریشه مشترک را نشان می‌دهد. هر یک از برگ‌های درخت پرچم کشورهای اسلامی هستند. مفهوم کلی این تصویر، وحدت مسلمانان در جریان بیداری اسلامی و رسیدن به مفهوم امت واحد است.

تصویر صفحه ۱۲۹

در تصویر وسط، سه آرمان انقلاب فرانسه به زبان فرانسوی بر روی سکه حک شده است که عبارتند از:

(Liberté - آزادی)، (Égalité - برابری)، (fraternité - برادری)

در تصویر سمت راست، سه آرمان انقلاب اسلامی بر روی سکه حک شده است که عبارتند از:

استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی

تفاوت این آرمان‌ها با تصویر سمت چپ کامل می‌شود. در این تصویر به مبنای دینی انقلاب اسلامی اشاره می‌شود که با آرمان‌های سکولار انقلاب فرانسه متفاوت است.

تصاویر صفحه ۱۲۹

مراحل پیشروی و گسترش اسرائیل در یک بازه ۵۴ ساله

تصاویر صفحه ۱۳۰

انتخاب روز قدس بعد از انقلاب اسلامی رخ داد و به عنوان نمونه‌ای از راهکار مبارزه با صهیونیسم مطرح است.

تصاویر صفحه ۱۳۱

انواع تصاویر با محتوای نابودی اسرائیل و آزادی فلسطین که منطبق با محتوای متن است.

تصاویر صفحه ۱۳۲

در هر سه تصویر به مفهوم اتحاد شیعه و سنی اشاره دارد. در تصویر دختران این عبارت نوشته شده است «او شیعه است و او بهترین دوستم است». «او سنی است و او بهترین دوستم است».

تصاویر صفحه ۱۳۴ (بالای صفحه)

کشورهای پسا شوروی، ۱۵ کشوری هستند که در سال ۱۹۹۱ از اتحاد جماهیر شوروی بیرون آمدند و عملاً اتحاد جماهیر شوروی فروپاشید. برپایی نماز جماعت و ترجمه قرآن با خط و الفبای سیریلیک در برخی از این کشورها که در گذشته فرهنگ اسلامی داشتند، نشان دهنده این است که فرهنگ کمونیستی نتوانست نیاز به امرمعنوی را بر طرف نماید. کتاب این رویداد را به متن نامه امام به گورباچوف مرتبط کرده است.

تصاویر صفحه ۱۳۴ (پایین صفحه)

هر دو تصویر به بخشی از متن در صفحه ۱۳۵ مربوط است که در جنگ تحمیلی، کشورهای مختلف بلوک شرق و غرب بر علیه ایران متحد شدند.

تصاویر صفحه ۱۳۵

سردشت یکی از شهرهای کردنشین آذربایجان غربی است که در ۷ تیر ۱۳۶۶ مورد حمله بمب های شیمیایی نیروی هوایی عراق قرار گرفت. در این حمله ۱۱۰ نفر از ساکنان غیرنظامی کشته شدند و ۸۰۰۰ تن در معرض گازهای سمی قرار گرفتند.

تصاویر صفحه ۱۳۶ (بالای صفحه)

مصادقی از مقابله سیاسی و نظامی آمریکا با ورود به خاک عراق و افغانستان

تصاویر صفحه ۱۳۶ (پایین صفحه)

آی پک - AIPAC ((American Israel Public Affairs Committee))

کمیته روابط عمومی آمریکا-اسرائیل یکی از بزرگترین و قدرتمندترین گروه های لابی گری در ایالات متحده آمریکا است . تصویر سمت راست اشاره به تحریم ایران و نقش کمیته آی پک در این جریان دارد و تصویر سمت چپ، به تصویر سازی خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی (اسلام هراسی) اشاره می کند. هر دو تصویر از منظر کتاب نمونه ای از اقدامات مقابله ای برای حرکت های مستقل در جهان اسلام است.

پاسخ سوالات متن درس پانزدهم

گفتگو کنید صفحه ۱۲۸

مقایسه	انقلاب فرانسه	انقلاب اسلامی
مهم ترین شباهت	تغییر حاکمیت سیاسی به شکل بنیادین تأثیرگذاری بر جنبش ها و انقلاب های بعدی	تغییر حاکمیت سیاسی به شکل بنیادین تأثیرگذاری بر جنبش ها و انقلاب های بعدی
مهم ترین تفاوت	انقلابی سکولار و مبتنی بر ارزش های مدرن	انقلابی دینی مبتنی بر ارزش های اسلام

گفتگو کنید صفحه ۱۳۲

تفاوت دو حرکت اجتماعی	
نخستین بیدارگران اسلامی	حرکت های اخیر بیداری اسلامی
به دنبال اصلاح رفتار دولت های اسلامی بودند.	بیشتر به تغییر نظام سیاسی در جهت ایجاد حکومت اسلامی می اندیشند (انقلاب)
بیشتر از ابزارهای فکری و غیرمسلحانه مانند دعوت، کتابت، تحصن، فتوا و... استفاده می کردند.	از انواع روش های فکری و یا جهاد بهره می گیرند.
هدف نهایی آن ها وحدت کشورهای اسلامی بود و امت مسلمان را مخاطب قرار می دادند.	به جز وحدت امت مسلمان، هدف های جهانی نیز دارند (مثل دفاع از محرومان) و نوع بشر را مخاطب قرار می دهند.
پیشرفت غرب را ناشی از عمل به آموزه های حقیقی اسلام می دانستند.	ارزش های بنیادین غرب را ناسازگار با ارزش های اسلام می دانند.
ضمن آگاهی به خطر جوامع غربی (از بعد استعمار)، به پیشرفت و قدرت غرب اذعان داشتند.	غرب معاصر را دچار بحران های متعدد اقتصادی، معرفتی و معنوی می دانند و تمدن اسلامی را رقیب اصلی تمدن غربی تعریف می کنند.

تامل کنید صفحه ۱۳۶

فرصت های جریان بیداری اسلامی	محدودیت های جریان بیداری اسلامی
در بسیاری از کشورهای مسلمان، نارضایتی های سیاسی نسبت به حکومت وجود دارد.	اختلافات مذاهب متعدد اسلامی، امکان رهبری واحد یک جریان اسلامی را سلب می کند.
تجربه منفی استعمار و استثمار از سوی کشورهای غربی در بین مسلمانان، زمینه را برای پذیرش رویکردهای اسلامی فراهم می کند.	بیشتر در سطح نظری است و قابلیت های عملی آن در عرصه های سیاست، اقتصاد، فرهنگ، دانش و تکنولوژی و... و توان رقابت آن با غرب در عمل محقق نشده است.
وسعت و موقعیت جغرافیایی و ثروت های فراوان حاصل از نفت در کنار جمعیت زیاد و فرهنگ سنتی دین محور، موقعیت مناسبی برای جریان های فکری دینی است.	منافع سیاسی کشورهای اسلامی بایکدیگر متفاوت و گاه متعارض است.